

Rohanó idő egy tönkrement világban?

3.

Ismét templom áll Bözödújfaluban

4.

Megszólalt a csekefalvi orgona

4.

AZ ERDÉLYI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA

ÜZENET

XXXV. ÉVF. • 18. SZÁM
2024. SZEPTEMBER 15.
ÁRA 2 LEJ

Olimpia után is – út, igazság és élet

Még gyerekek voltunk, amikor gyakran nagy felvonulásokat, megnyitókat közvetített a bukaresti televízió. Ezek zengtek az unalomig ismert jelszavakat, az emberek lengették a zászlókat, emelték a magasba a táblákat. A sok ezer statiszta láttán úgy tűnhetett, mindenki így gondolkodik, mindenki ezen az úton jár, mindenki egyetért, mindenki lelkes. Csak mi nem voltunk azok. Érdektelenül, érzelmek nélkül bámultuk a képernyőt egy darabig, aztán kikapcsoltuk.

A látszatok korát éltük, amikor csendes, kiegyensúlyozott mindennapjainkat jelszavakat tartalmazó bádogtáblák szegélyezték az utakon. És úgy általában mindenütt. A rendszer mindig és mindenütt elmondta, amit akart, a fülünkbe duruzsolta hol halkán, hol hangosan, mi pedig hagytuk, hogy minden távozzon a másik fülünkön.

Nem érintettek meg a nagy események – akár nézői voltunk, akár résztvevői. Tudtuk, ez csak a külső, attól még ugyanúgy be kell majd állni a sorba – ezért, azért, mindenért. Tudtuk, hogy Ceaușescu elvtárs szónoklatai nem töltik meg áruval az élelmiszerboltot és képtelen lelkesíteni bennünket, bármennyire is hadonászik a beszéde alatt.

3.

A záróünnepségből állítólag kivették azokat a jeleneteket, amelyek ismét felháborodást okoztak volna

Olimpia, keresztyénség és Pál apostol

Az első ókori olimpiai játékokat Kr. e. 776-ban tartották a görögországi Olümpiában, és egészen Kr. u. 393-ig rendezték meg. Ekkor Nagy Theodosius császár a keresztyénség végleges megszilárdítása érdekében minden pogány rendezvényt betiltott, így az olimpiai játékokat is beszüntette – 11 évszázados fényes múlt után.

Az újkori olimpiai játékok sora – az ókori olimpiák mintájára 1503 év elteltével – 1896-ban Athénban kezdődött el. A karikákat a modernkori olimpiai játékok alapítója, a francia Pierre de Coubertin báró, az olimpiai eszme elindítója tervezte meg 1913-ban. Az öt karika valószínűleg az öt kontinenst, míg egy másik magyarázat szerint a sport öt alapelvét szimbolizálja: szenvedély, hit, győzelem, munkaerkölcs, sportszerűség ötösét, ez minden kontinensen egyformán érvényes.

5.

Bölcsődeátadás, hazaépítés

Idén ősszel mind a 23 oktatási intézmény megkezdte működését, amelyet a magyar kormány óvoda- és bölcsődefejlesztési programjának keretében hozott létre az egyházkerület. Az óvodák és bölcsődék közül egyesek már rég működnek, másokat a közelmúltban avattak fel. A legutolsóra augusztus 20-ig kellett várni, amikor a kolozsvári kollégium bölcsődéjének épületét adták át.

8.

Tanulságos igék Dániel könyvéből 8.

A történelem Isten szemével

Mindnyájan láttunk már olyat, hogy például két bika vagy két kos összezsap egymással, s halálos elszántsággal egymásnak rontanak. Dániel e fejezetben ilyen harcot lát. Érdekes, a küzdelem nem a mezőn folyik, hanem Susán várában, Élam tartományban. Nem állatokról van szó, hanem emberekről, mert a kos és a kecskebak emberi birodalmakat jelképez. A kos a méd-perzsa birodalom, a kecskebak pedig, amelyik négy részre esik szét, a makedón Nagy Sándor birodalma.

Mi közünk van nekünk az évezredekkel ezelőtti birodalmakhoz? Jelentenek-e számunkra valamit? Ők maguk nem, utódaik viszont igen. Hiszen ezek újra felbukkannak a történelemben. Csak a régi neveket újakkal kell helyettesíteni. Amíg 40 évvel ezelőtt a Keletet és Nyugatot jelentette, ma az Európai Uniót és Kínát jelentheti. Ez a kép örökre aktuális marad a történelemben.

Mindkét állatnál feltűnő, hogy fegyverük a szarv, amely a földi erőnek, a hatalomnak a jelképe. A népek világában ma is meghatározó az erő. Ma is mindenki saját erejét akarja megmutatni. Szarv áll szemben a szarvval, fegyver a fegyverekkel. A világ nagy szarverdővé változott, a fegyverektől retteg mindenki.

Fontos, hogy a gyülekezet ne ijedjen meg a szarvaktól. Mert Dániel megmutatja azok bukását. Bár a kos a föld háromnegyed részét meghódította, s senki sem tudott szembeszállni vele, egyszer csak ott terem valaki, aki hatalmasabb nála. Mert a kost is leteperik, széttapossák. A szarvak hatalma nem végtelen: amikor a leg-erősebbnek tűnik, akkor lesz vége hatalmának.

Itt a világtörténelmet látjuk, ahogy azt Isten igéje elénk tárja, amely egészen másképp magyarázza a történelmet, mint ahogy azt emberek szokták tenni. Mi mindig úgy tanuljuk a történelmet, hogy a kicsiből nagy lesz, Isten igéje azonban úgy, hogy a hatalmasból, a büszkéből kicsiny és legyőzött lesz. Isten előtt egyetlen olyan nép sincs, amelynek ne kellene alászáll-

nia. Sőt, amikor egy birodalom épp hatalmának csúcán áll, ez szinte biztos jele annak, hogy jön a megaláztatás ideje.

Dániel nemcsak hatalmas szarvakat látat, hanem széttörteket is. A világtörténelemben nincs egyetlen győztes nép sem, mert aki győztes volt, az egyszer legyőzötté is válik. A Biblia úgy beszél az Úrról, mint aki letöri a szarvakat, megégeti a harci kocsikat, szétzúzza a kézíveket.

Az ige az olyan uralkodót, akit a történelem „Nagy” jelzővel illet, egyszerűen kecskebaknak nevez. Valami isteni humor van ebben. A mennyekben lakozó neveti őket – mondja a zsoltáros. Mi hősöknek látjuk a hadvezéreket, csodáljuk a harcosokat, nagy megrendüléssel beszélünk a csatákról, Isten igéje erre azt mondja: egy kos és egy kecskebak verekedik egymással. Isten e csatákat ocsmánynak látatja.

A fejezetben szó van egy kicsiny szarvról is, amely az égig nő, a csillagokból is földre vet és megtapod némelyeket. Ez az Isten ellen is felveszi a harcot. Dániel megriad és tanácstalan e látomás után egészen addig, amíg Isten el nem küldi Gábrielt, aki elmondja, hogy e látomás az utolsó időkre szól. Itt tulajdonképpen az Antikrisztusról van szó. Nem véletlen az sem, hogy a népi ábrázolásban az ördög szarvakkal van ábrázolva. Dániel valósággal beteg lesz e látomástól.

E sötét fejezet azonban reménységet is tartalmaz. Hiszen benne újra és újra felbukkan egy isteni kéz. Ugyanaz, amely Belsazar vacsoráján a falra írt. Egy olyan kéz, amelyben minden szál összefut. Mert nem az Antikrisztusé az utolsó szó. Róla is az van megírva, hogy megrontatik.

Ezt a látomást már csak egy függöny választja el Betlehem jáslától. Karácsony fénye rávetül e sötét fejezetre. Isten elküldte a kezét a világba, és ez diadalmaskodni fog. Nem véletlen, hogy Gábielt nemcsak itt, hanem Názáretben is látatja magát, hogy Máriának megjövendölje annak érkezését, aki egy másik szarvat hozott el a világba, az üdvösségét.

„Láttam, hogy íme egy kos áll a folyam előtt. Tetszése szerint cselekedett és naggyá lett. Egy kecskebak jött, a koshoz ment és nekirontott teljes erejéből. Az utolsó időről szól ez a látomás.” Dán 8,3,5,17

Bibliaolvasó kalauz

OKTÓBER

1 K	Mt 25,31–46	JSir 1
2 Sze	Mt 26,1–5	JSir 2
3 Cs	Mt 26,6–13	JSir 3
4 P	Mt 26,14–16	JSir 4
5 Szo	Mt 26,17–29	JSir 5
6 V	Mt 26,30–35	Dán 1
7 H	Mt 26,36–46	Dán 2
8 K	Mt 26,47–56	Dán 3
9 Sze	Mt 26,57–68	Dán 4
10 Cs	Mt 26,69–75	Dán 5
11 P	Mt 27,1–10	Dán 6
12 Szo	Mt 27,11–14	Dán 7
13 V	Mt 27,15–26	Dán 8
14 H	Mt 27,27–30	Dán 9,1–19
15 K	Mt 27,31–44	Dán 9,20–27
16 Sze	Mt 27,45–56	Dán 10
17 Cs	Mt 27,57–61	Dán 11,1–20
18 P	Mt 27,62–66	Dán 11,21–45
19 Szo	Mt 28,1–10	Dán 12
20 V	Mt 28,11–15	Hag 1
21 H	Mt 28,16–20	Hag 2
22 K	Ruth 1	Róm 1,1–17
23 Sze	Ruth 2	Róm 1,18–32
24 Cs	Ruth 3	Róm 2,1–16
25 P	Ruth 4	Róm 2,17–29
26 Szo	1Sám 1	Róm 3,1–20
27 V	1Sám 2	Róm 3,21–31
28 H	1Sám 3	Róm 4,1–12
29 K	1Sám 4	Róm 4,13–25
30 Sze	1Sám 5	Róm 5,1–11
31 Cs	1Sám 6	Róm 5,12–21

Isten egészen másképp cselekszik, mint ahogy azt mi vártuk volna. Mert nem hatalmas királyként, hanem egy védtelen gyermek által jött el a világba. Ugyanúgy tesz Isten, mint amikor a hatalmas Góliáttal szemben a gyermek Dávidot küldi harcra. A kosok és kecskebakok közé elküldött egy bárányt. Az utolsó nagy harc Krisztus és az Antikrisztus között fog lezajlani és nem kétséges, kié lesz a győzelem.

Dániel a látomás után felkel, és tovább végzi a király dolgát. Egy pillanatra sem gondol arra, hogy visszavonuljon. Nekünk is figyelniünk kell az idők jeleire, bűn lenne, ha ezt nem tennénk. Kell látnunk Isten végső győzelmét, közben azonban hűséggel el kell végeznünk mindennapi munkánkat. Úgy, hogy egy szempillantásra se feledjük a mennyei látást. Nekünk is a király dolgát kell végeznünk, s ez nem más, mint a felebaráti szeretet gyakorlása és a Krisztusról való bizonyosságtétel. Cselekedjünk Jézus szava szerint.

Kórházlelkészek Erdélyben

• KOLOZSVÁR

Buzogány Emese, Megyei Sürgősségi Klinika
Elérhetőség: e-mail: buzoganyemese@gmail.com,
tel.: 0740-368663

Balogh Gyöngyi, Onkológia

Elérhetőség: e-mail: gybalogh@gmail.com,
tel.: 0740-295770

Erdélyi Tünde, III-as belgyógyászat

Elérhetőség: e-mail: erdelyitunde68@yahoo.com,
tel.: 0731-159892

• MAROSVÁSÁRHELY

Korodi Csaba, Megyei Kórház

Elérhetőség: e-mail: csabakorodi62@gmail.com,
tel.: 0723-331317

Lakatos Gabriella, Megyei Kórház

Elérhetőség: e-mail: lakatos.gabriella@gmail.com,
tel.: 0746-091941

• BRASSÓ

Magyari János, Megyei Kórház

Elérhetőség: e-mail: magyariioan@yahoo.com,
tel.: 0721-564553

• BÁNFFYHUNYAD

Lukács Margit, Városi Kórház

Elérhetőség: e-mail: lukacsmanyika@yahoo.com,
tel.: 0724-056691

• SEPSISZENTGYÖRGY

Orbán Edit, Megyei Kórház

Elérhetőség: e-mail: edit.orban@yahoo.ca,
tel.: 0729-807973

Olimpia után is – út, igazság és élet

1. | A rendszer iránti apátia már gyermekkorunkban belénk költözött. Tudtuk persze, hogy érinthetetlen, hogy nem szabad kövekkel dobálni az útszéli dicsőítő jelszavakat, nem szabad széttépni a pártlapot, nem szabad szakállat rajzolni az Elvtárs arcképére a tankönyvben, és így tovább.

Talán ugyanezt a tehetetlenséget érezzük egyre többször manapság, amikor ismét egy ideológia, sőt ugyanaz az ideológia jön szembe velünk vörösről rózsaszínre és szivárványszínekre festve – minden nap és minden adódó lehetőséget felhasználva. A 21. századot eluralta a liberalizmus világa, amely kérlelhetetlen lett és diktatórikus. S rajtunk tartja a szemét. Bármit megtehetsz, ha ugyanazt gondolod, amit ő. Ha a szemétdombra dobod a hitedet és értékidet, és felveszed magadra az általa hirdetett ideológia gőnceit.

Ő dönti el, kit illetnek meg a szabadságjogok, azonnal ellehetetleníti azt, aki vele ellentétben gondolkodik. Ahogy egykor a szocializmus, most a liberalizmus is mindent felhasznál propagandája érdekében. Nem mondhat sz ellent neki, mert az bűnnel felérő cselekedet. Jogodban áll hallgatni. Hallgatni és tűrni, ahogy meggyaláznak, megtaposnak, megszegyenítene, pellengetésre állítanak a világnézetedért, a hazaszeregetedért, a hitedért. Ha felháborodsz és kikéred magadnak, ha választ adsz, ellenvéleményt fogalmazol meg, először csak cenzúráznak és elhallgattatnak, aztán a gyűlöletkommandó célba

A brazil Rayssa Leal az olimpiai bronzérem megnyerése után jelbeszéddel tett bizonyosságot Jézusról

vesz és a társadalom szemétdombjára hajít. És még köp is utánad néhányat elégedetten.

Egy fiatal brazil lány, miután bronzérmet szerzett az olimpián utcai gördeszkezésben, jelbeszéddel tett bizonyosságot Jézusról. Azt üzent a világnak, amelyet pár nappal korábban alaposan nyakon öntöttek a szivárványszínű diktatúra jelszavaival és állóképeivel, hogy Jézus az út, az igazság és az élet.

Miközben az olimpia megnyitójának szervezői színből vagy szívből visszakoztak a meg-

nyitónak beállított groteszk karikatúrájuktól, mi, ennek elszennvedői, első és sokadik felháborodásunk múltával rá kell döbennünk: akin a halál sem talált fogást, azon az olimpia szervezői sem tudnak. Mert az olimpiai megnyitók elmúlnak, a gúnyolódók arcáról lefagy a mosoly, a jelmezek lekerülnek a hordozóikról, az igazság attól igazság marad. A mi dolgunk pedig az, hogy elmondjuk, hirdessük, ha szabad, ha nem, hogy ő az út, az igazság és az élet.

| FÁBIÁN TIBOR |

Rohanó idő egy tönkrement világban?

Sokszorosan felgyorsult világban élünk. Az emberiséget sokként érő világméretű járvány, a napjainkban dúló háborúk, a klímaváltozás, az örvényként romboló gazdasági válság új kihívások elé állít minket. Bizonyos mértékben oroszán típusú emberek lettünk, akiknek az a legfontosabb, hogy felnézzenek ránk. Elismerésre vágyunk mindenkor és minden áron. Azokkal, akik legyeznek hiúságunkat, többnyire elnézőbbek vagyunk. Képtelenek vagyunk elviselni a kudarcot. Ha vezetői képességeinket nem sikerül megvalósítani, hosszú távon képtelenek vagyunk az alkalmazott szerepét betölteni. Nem tudunk alárendeltnek lenni, inkább az egyéni boldogulást választjuk.

Életünk útja: megszületünk, felnövünk, eljutunk életünk csúcsára, majd hanyatlunk, és végül kihuny bennünk a fény. Minden nap kicsiben átéljük az élet és a halál misztériumát. Az idő rohan. A szenvedés tovább tart, az öröm pedig elillan; és ezt még akkor is így éreznénk, ha e két történés percre pontosan ugyanannyi lenne. Keresztényi felfogásunkban azt is szoktuk mondani az örökre eltávozottra, hogy megboldogult. Ha ez így van, akkor miért sírunk a temetésen? Miért nem tudunk szívből örülni, ha valaki végleg eltávozott? És itt nem az örökösökre gondolunk.

Nehéz tagadni, hogy e világ, amelyben élünk, rettenetesen tönkrement. Az embertelenség minden látható formájával találkozunk. A modern orvosi technika ellenére emberek százazrei halnak meg súlyos betegségek és fertőzések következtében.

A világ összetört bűneink miatt, és a kiút nehezen látható. A bűn megtörte világunkat, a fájdalom, a szenvedés és a halál, amelyet tapasztalunk, a bűneink következménye. Az ember a teremtető Isten szeretete ellenére az engedetlenséget választotta, és a megtapasztalt sok nyomorúság lázadásának a következménye. Mindenki Ádám és Éva leszármazottja. Mindegyikünknek bűnös a természete, és bűnt követett el Isten parancsolatainak megszegésével.

Igen, világunk tönkrement. Megpróbáltatásunk és nyomorúságunk elviselése gyakran soknak tűnik. Földi életünk csupán egy szempillantás, ha összehasonlítjuk az örökkévalósággal. Mindeközben sóhajtozásaink

Hamar elcsüggedünk. A kudarcot pedig sokszor képtelenek vagyunk elviselni

egy el nem múló figyelmeztetés a bűneinkért megfizetett áldozatra, Krisztusra, az örök reménységet adóra. Isten üzenete a próféta által ma is biztató: „És kerestek engem és megtaláltok, mert teljes szívetekből kerestek engem” (Jer 29,13).

Ha Jézust követjük, világító fénye rólunk visszatükröződik a környezetünkre. Ilyenkor azt szoktuk mondani: látszik az életén, hogy keresztény. A Szentírás nemcsak ember és ember közötti viszony rendezésére szólít fel minket, hanem az ember és Isten közötti viszony rendezésére is. Egymásra úgy kell tekintenünk, mint Isten megváltott gyermekeire. Aki tökéletesnek és büntelennek tartja magát, az saját magát zárja ki Isten kegyelméből. Igyekezzünk arra is, hogy szüntessük meg az előítéleteinket és az olyan jellegű társadalmi törvényeket, amelyek egyházi közösségeink gyarapodását gátolják.

| BÁNYAI LÁSZLÓ |

Ismét templom áll Bözödújfaluban

Az Összetartozás temploma nemcsak Bözödújfaluba emléket állít, hanem mindenkiét, akinek az elmúlt évtizedekben, évszázadokban kényszerből el kellett hagynia szülőhelyét. Az újjáépített templomra Kató Béla püspök, Péter Arthur katolikus főesperes és Kovács István unitárius püspök mondott áldást.

„Az újjáépített templomtorony nemcsak Bözödújfaluba emléket állít, hanem mindenkiét, akinek az elmúlt évtizedekben, évszázadokban kényszerből el kellett hagynia szülőhelyét” – mondta Kató Béla püspök. Bözödújfaluba meghalt. A falu végleges halála akkor jött el, idézte fel püspök, akkor, amikor a víz belepte a házakat, és csak a templomtoronyok maradtak állva. Miután azonban a torony is ledőlt, végzetes búcsút kellett venni a hazától. A gyász során azonban van egy következő lépés, hangsúlyozta a püspök, amikor az embernek tovább kell lépnie. Természetesen a kapott sebekkel együtt, de új életet kell kezdeni. „Ki kell békülnünk Istennel! A nagy lelki törések alatt bár megbicsaklik a hitünk, Istent vádoljuk, de a megbékülési folyamat részeként mégis hozzá kell visszatérnünk. E templomtorony a víz közepén olyan, mint egy felemelt ujj. Isten ujsza ez, és akik erre járnak, mindig e jelre figyeljenek.”

„Bözödújfaluba útban volt a kommunistáknak, megpróbálták eltörölni a föld színéről, és ami épületeit illeti, sikerült is. Az árvíz csak ürügy volt, az igazi cél a hagyományos közösség felszámolása volt” – mondta el beszédében Kelemen Hunor RMDSZ-elnök. De Bözödújfaluba pusztulása nemcsak erről szól – tette hozzá. A vízgyűjtő tóból két évtizeden át kimagasló és mégis árválkodó templomtorony nemcsak egy barbár diktatúra emléket idézte, hanem egyben figyelmeztetett arra, hogy bár az épületeket víz alá lehet temetni, a hitből kinövő reményt és életet nem, mert az isteni eredetű. „Bözödújfaluba története az egész erdélyi magyar közösség sorsára is figyelmeztet: ha nem küzdünk a közös jövőnkért, összeomlunk, mint a víz mosta templom tornya.”

Sükösd Árpád, Bözödújfaluba szülőltje felidézte: az éves találkozó ötlete 34 évvel ezelőtt született meg, amikor eldöntötték, hogy minden augusztus első szombatján megemlékeznek falujukról. Ezt mindmáig szívügyüknek tekintik: azóta emlékparkkal és kopjafafalával is gazdagodtak – egészítette ki.

Fotó: Kiss Gábor

A torony nemcsak Bözödújfaluba emléket állít, hanem minden elűzött emberét

„Itt egy közösség élt, amely évszázadokon át őrizte kultúráját. Ma e közösségnek állítunk emléket” – szöveg az ünnepi beszédhez Csibi Attila Zoltán, Erdőszentgyörgy polgármestere. Felidézte, a közösség tagjai a történelem után évekig magukra maradtak, mégis kitartottak, új otthonokat építettek, értéket teremtettek maguk körül. A lelkek egy darabja azonban a víz alatt maradt. „Bár visszaadni nem tudjuk azt, amit a kommunista falurombolás elvett tőlük, de ma már vannak olyanok, akiknek fontos a múlt emlékének megőrzése.” Polgármesterré választásának évét felidézve elmondta, 2012-ben egyben a közigazgatásilag nem létező Bözödújfaluba polgármestere is lett. Az elkövetkező években pedig, miután egyre több élettörténetet ismert meg, eldöntötte, tennie kell azokért, akik ennyire ragaszkodnak múltjukhoz. Miután az utolsóként fennmaradt omladozó torony is vízbe merült, a polgármester ígéretet tett az egykori falubelieknek, hogy „soha nem látott módon, kellő tisztelettel és alázattal fogja gondozni Bözödújfaluba megmaradt örökségét.” Az ígéretét először 2015-ben bizonyította, azóta minden ház, templom és iskola emléket egy-egy kopjafa őriz az emlékparkban. Ezt követte egy nagyobb cél kitűzése: újjá kell építeni a leomlott templomtoronyt. Mint felidézte, Kanadától a Kárpát-medencén át Ausztráliáig mindenhol kaptak támogatást, a cél pedig beteljesült, a torony áll és őriz a falu és az egykor ott élők emlékeit. A polgármester pedig ígéretet tett, bárhová is sodorja őt az élet, mindig Bözödújfaluba őrzője és segítője marad.

| PILBÁTH KINCSŐ |

Megszólt a csekefalvi orgona

Több évtizedes hallgatás után szólalt meg újra a csekefalvi gyülekezet templomának orgonája. A hálaadó istentiszteleten Kolumbán Vilmos

Fotó: Kiss Gábor

A csekefalviak orgonája Johannes Hahn orgonaépítő mester alkotása

püspökhelyettes igehirdetését követően Barát István lelkipásztor elmondta, az orgona Szászöldön szöveg, majd megvásárolták a fiatfalviak, 1909-ben pedig Csekefalvára került. Az évek során több alkalommal is megpróbálták összegyűjteni az orgona felújítására szükséges pénzeszeget, ez végül néhány éve sikerült. Hargita Megye Tanácsa, a csekefalvi közösség testvérgyülekezete, Tiszaszentmárton, valamint az egyházkerület támogatta a munkákat. Kolumbán Vilmos főjegyző köszöntőjében utalt arra, hogy a reformáció után a református gyülekezetek sokáig mellőzték az orgonát, csupán 1758-ban engedélyezte a bögyözi zsinat a sepsiszentgyörgyi gyülekezetnek, hogy orgonát vásároljon. A következő évtizedekben annyira elterjedt, hogy szinte minden gyülekezetben orgona kísért a gyülekezeti éneklést.

Ősz Sándor egyházmegyei főgondnok beszédében elmondta, az orgona újra működésbe helyezése Isten segítségével tudott megvalósulni. Isten segítségével azt bizonyítja, hogy neki terve van a gyülekezettel. Kolumbán Dávid csekefalvi gondnok szerint fotókiállításal, disznóvágással, falunapokkal próbálták a pályázati támogatás önrészét összegyűjteni. Reményei szerint a templom fennállásának 200. évfordulójára már a karzatok eredeti festését is restaurálni lehet, így hamarosan újabb ünnepet ültet a csekefalvi közösség. Kovács Tibor orgonarestaurátor elmondta, a csekefalviak orgonája 1748-ban épült. A hangszer Johannes Hahn építette. A 276 éve épült orgonában 200 síp van. 2021-ben kezdődött el a javítás, a hangszer pedig 99 százalékban eredeti állapotába állították vissza.

| KISS GÁBOR |

Olimpia, keresztyénség és Pál apostol

1. | Pál apostol missziói útjai során, főként Korinthusban (nem messze fekszik Olimpia városától) találkozhatott a szabályszerű küzdelem sportos formájával. Hiszen több helyen is ír az agóniáról, a küzdelemről, mint a keresztyén élet számára is üzenetes fogalomról. Éppen a korinthusi gyülekezethez írja a következőket: „akik versenypályán futnak, mindnyájan futnak ugyan, de csak egy nyeri el a versenydíjat. Úgy fussatok, hogy elnyerjétek. Aki pedig versenyben vesz részt, mindenben önmegtartóztató: azok azért, hogy elhervadó koszorút nyerjenek, mi pedig azért, hogy hervadhatatlant” (1Kor 9,24-25).

A végső győzelemhez hasonlítja Pál minden keresztyén életét, aki hitét megtartva futja be élete pályáját: „ama nemes harcot megharcoltam, futásomat elvégeztem, a hitet megtartottam, végül eltételek nekem az igazság koronája” (2Tim 4,7-8). Pál a futóversenyzőhöz hasonlítja a keresztyén életet, amelynek szabályszerűségéhez tartozik a nemes küzdelem. Azaz a nemtelen küzdelmek, erkölcstelen érdekharok, a dologtalanság, a lustaság, az élvezd a napot, pillanatot élvezettségének a kerülése. Csak az kapja meg az igazság koronáját, aki egész életének versenypályáján szabályszerűen, nem ügyeskedve, törvénykerülő és szabálykerülő módon küzd.

Vannak örök szabályok, amelyek az alapvető emberi erkölcsi értékekkel függenek össze. Ilyen az olimpia szellemisége és a keresztyén hit erkölcsi szabályrendszere, ami az egész életet rendező létezési elv, norma, amire teljes bizalommal hagyatkozhat rá minden ember. Hiszen e keresztyén szabályrendszert maga az Örökkévaló adta minden földi generációnak kijelentésében, és Jézus a szeretet nagy parancsolatában, amit Pál apostol az olimpia gondolatával bontott fel hétköznapi szabályokká, életelvekké.

Vallomások olimpikonoktól

A legnagyobb nemzetközi, keresztyén és független médiumok az első naptól fogva jegyezték a sportolók szavait, vallomásait. Az olimpiai faluban 124 hivatásos személy tevékenykedett, akik egy-egy vallás vagy keresztyén felekezet képviselői, papjai, imámjai, rabbijai. Ez is hozzátartozott a párizsi olimpiai összképhez!

Tatjana Smith: „Isten dicsőségére úszhattam, és közben képviselhettem hazámat, Dél-Afrikát”

A brit *Andrea Spendolini-Sirieix* és *Lois Toulson* bronzérmet szerzett női szinkronúszásban. A győzelem után így nyilatkozott Andrea: „Nagyon boldog vagyok. Örülök, hogy a családom is itt van. Örült nehéz két év felkészülés után dicsőséget adok Istennek. Sokat fejlődtem mindenben. Annyira boldog vagyok”. *Sydney McLaughlin-Levrone*, az amerikai atlétika sztárja, miután (ismét) megdöntötte a női 400 méteres gátfutás világrekordját, így válaszolt egy riporter kérdésére: „őszintén, szívből dicsérem Istent! Erre nem számítottam, de ő bármire képessé tesz. Krisztusban minden lehetséges. Csak ámulok”.

Az amerikai úszó *Hunter Armstrong*, aki két olimpiai érem tulajdonosa, imád versenyezni és teljesíteni. De tudja, mi a legfontosabb. „Istent tartom elsődlegesnek” – mondta. „Nem igazán tudok nélküle élni. Tudok élni úszás, olimpikon létem vagy bármi ilyesmi nélkül is”. Armstrong Instagram-életrajzában azt hirdeti: Isten az első! A fiatal ember szerint keresztyén hite „az első és legfontosabb, amit az emberek látnak”.

Tatjana Smith (Schoenmaker) dél-afrikai úszó 1 perc 5 másodperces idővel aranyérmet

nyert 100 méteres mellúszásban. Órákkal az első érme megszerzése után a közösségi médiában közzétett egy képet arról a pólóról, amelyen mindenkinek megköszönte a támogatást. „Ők az én közösségem” – olvasható rajta. Az első három név: Isten, Jézus és a Szentlélek. Továbbá nagyobb betűkkel, a póló tetején ez áll: Miattatok, értetek. A közösségi médiában azt írta, hogy „izgatott voltam, mert Isten dicsőségére úszhattam, és közben képviselhettem hazámat, Dél-Afrikát”.

Miután megszerezte országa, Saint Lucia első olimpiai érmét, Julien Alfred Istennek adta a dicsőséget (a női 100 méteres váltófutásban elért aranyérmének köszönhetően a világ leggyorsabb nőjének kiáltották ki). „Felugrottam a levegőbe. Tudom, hogy a testvéreim néznek, boldog vagyok, hogy ez megtörtént. Tudjátok, azt mondtam Istennek: imádkozom hozzád, Uram, hogy amikor csak nyerek, mindig neked adjam a dicsőséget. Hálát adok Istennek, hogy végigvitt, hogy erőt adott nekem, hogy ilyen messzire eljussak. Atyám, tiéd a dicsőség mindenért!”

Az olimpiai aranyérmes *Scottie Scheffler* szerint a hite az, ami a leginkább meghatározza őt. Krisztusba vetett hite az identitásának és karrierjének sarokköve. Útja az aranyéremig a gyermekkorában megalapozott hitben gyökerezik. Hívó keresztyén családban nőtt fel, és már korán megismerkedett Jézus tanításaival. Szülei tudatosították benne az Istennel való személyes kapcsolat fontosságát. Olyan értékeket neveltek bele, amelyek egész életében irányíthatják. „A szüleim voltak az első lelki mentoraim” – nyilatkozta. „Ők tanítottak meg az imádság, a Biblia olvasásának és az Istent tisztelő életnek a jelentőségére. Az ő példájuk megalapozta saját hitbeli utamat.”

Marie-Josée Ta Lou elefántcsontparti sprinter, a női 100 méteres sprintfutás résztvevője így nyilatkozott: „ha ma itt vagyok, az azért van, mert Isten akarta. Ezt már sokszor bebizonyította nekem. Minden, amit teszek, Isten kegyelméből és az ő szeretetéből történik. Nem az én dicsőségemért futok, hanem Isten dicsőségéért”.

Az afrikai női atlétában és a fent idézett többi olimpikonban is szinte szó szerint visszaköszön Pál keresztyén versenyszelleme 2024-ben. Isten dicsőségére.

Az olimpiai aranyérmes Scottie Scheffler golfozót szülei tanították meg az imára és a bibliaolvasásra

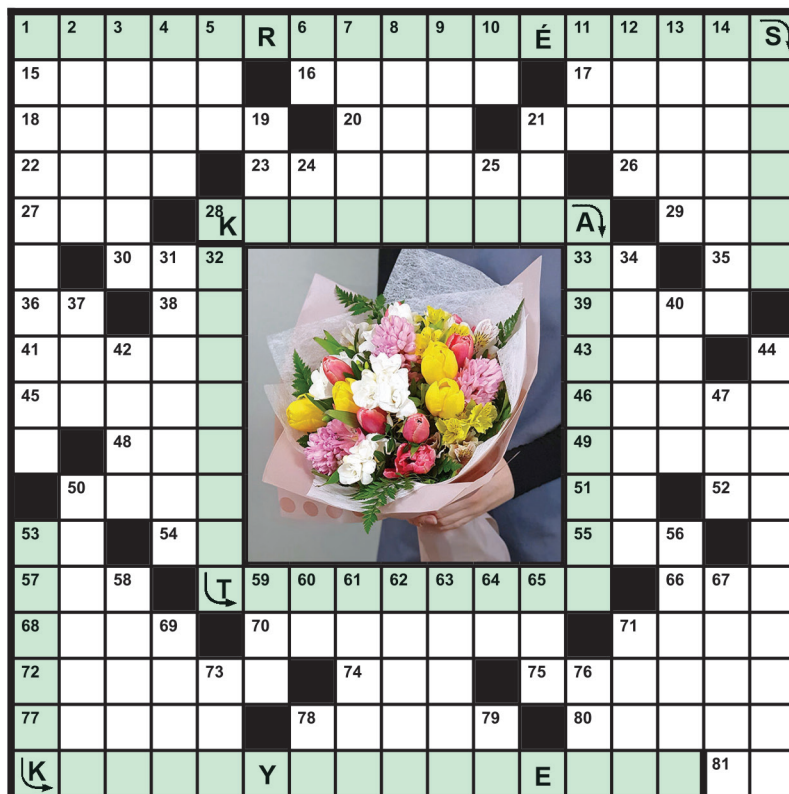
Kereszt(yén)rejtvény

Vízzintes: 1. Az idézet harmadik része. 15. Brian ...; Graham Chapman filmje. 16. Evőeszköz. 17. A ritka Ivet név még ritkább becézése. 18. Csuklós kötések rögzítője (nép.). 20. Pubban mérik. 21. Hengeres testű, tompa orrú, kis hal. 22. Lengyel város. 23. ... la Real; spanyol kisváros, Sevillától nyugatra. 26. Játssza a bridzsben (ang.). 27. Boszorkány (ang.). 28. Az idézet első része. 29. Szántóeszköz. 30. November (röv.). 33. Betéti Társaság (röv.). 35. Semmi sem történik nélküle. 36. Egyenes! 38. Félpénz! 39. Vízfolyás a Sínai-félszigeten. 41. David Keith filmje. 43. Becézett Mária. 45. Ugandai politikus v. (Apollo Milton). 46. Dél-afrikai tartomány. 48. ... bull; kutya fajta. 49. Temesvári író volt (Ádám). 50. Örömet kifejező indulatszó. 51. Beadom! 52. Az utamba kerültek! 53. Gépkocsi (röv.). 54. Arrafele! 55. Az Odera mellékfolyója. 57. ... Brynner; amerikai filmszínész. 66. Vatikán (röv.). 68. Testrészt. 70. Virraszt, ébren marad. 71. Kövér (gúny.). 72. A föld irányába. 74. A vese orvosi neve. 75. Durva kifejezés. 77. Szem ... van; figyelik. 78. Biztosítékul lekötött vagyontárgy. 80. Tupac ...; perui indián felkelő. 81. Antik római pénz.

Függőleges: 1. Vajda János köte. 2. ... Sheryl Kloss; dél-afrikai teniszezőnő. 3. Formatervezés (ang.). 4. Óegyiptomi isten. 5. Szól a kecske. 6. Kuviktollak! 7. Előtagként üveg a jelentése. 8. Szubsztancia. 9. Német repülőgéptervező (Hans). 10. Tűzelő. 11. Nagy Konstantin szülőhelye. 12. ... Montand; francia színész. 13. Francia város. 14. Benne szülött. 19. Előtag; nitrogén-. 21. Autó (ang.). 24. Két lap! 25. Bent leáll! 31. Fürdőhely az Isztriai-félszigeten. 32. Az idézet második része. 34. Drábik János filmje. 37. ... rosa; titokban. 40. Nemzetközi Légitfuvarozási Szövetség (ang., röv.). 42. Ne ...!; parancsolat. 44. Az éghajlattal kapcsolatos. 47. ... Gardner; filmszínésznő. 50. Portugál eredetű, hawaii gitárféleség. 53. Az idézet befejező része. 56. Elavult, ócska. 58. Kávét elkészít. 59. Üdv, latin! 60. Ennek fele vicc! 61. Előtag; mezőgazdasági-. 62. ... Sanchez; amerikai színésznő. 63. Képmutató. 64. Cápafej! 65. Francia személyes névmás. 67. A sékel váltópénze. 69. Magyar politikus (Iván). 71. Tízcentes amerikai pénzérme. 73. Luxemburgi és togói gkj. 76. Cár (ném.). 78. Szemben állnak! 79. Grand Slam (röv.).

Vége a vakációnak

A fősorokban Hárs Ernő versének első szakaszát idézzük.

Előző rejtvényünk megfejtése: Az én Istenem elküldte angyalát és bezárta az oroszlánok száját. Azok nem árthattak nekem

Készítette CSATLÓS JÁNOS

Gasztrosarok

Omlós szilvás pite

A szilva az ős egyik legkedveltebb és leg-egészségesebb gyümölcs. Legyen akár almás, akár szilvás pite, akkor lesz igazán finom, szaftos a végeredmény, ha nem spóroljuk ki belőle a tölteléket. Ez a szilvás pite szinte elronthatatlan, és természetesen lehet kevesebb töltelékkel is készíteni, ha valaki mégis inkább az omlós tézstarétegre szavaz. Talán fele-fele arányban elkészíteni a legtökéletesebb!

Hozzávalók:

A tésztához: 45 dkg finomliszt, 8 dkg porcukor, 1 tasak vaníliás cukor, 1 tasak, sütőpor, 20 dkg vaj (vagy fele vaj, fele zsír), 2 db tojás sárgája, 3 evőkanál tejföl, 1 csipet só

A töltelékhez: 1 kg szilva (ha jó sok töltelékkel szeretnénk, de ennél kevesebb is jó lesz), 1 biocitrom reszelt héja, 3-4 evőkanál méz (cukrot is használhatunk), fahéj ízlés szerint (ne spóroljuk ki), 1 marék búzadara (2-3 evőkanál), plusz egy kevés a lap szórására

Elkészítés. Egy nagyobb tálban keverjük össze a száraz hozzávalókat: a lisztet, porcukrot, vaníliás cukrot, sütőport és egy csipet sót. Utána mehet hozzá apró darabokban a vaj, amit le is reszelhetünk nagylyukú reszelőn. Gyors mozdulatokkal morzsoljuk össze a lisztes keverékkel, és amikor már nagyjából elvegyült,

hozzáadhatjuk a tojások sárgáját és a tejfölt. Homogén masszává gyúrjuk össze: se túl lágy, se túl kemény ne legyen. Ilyenkor segíthetünk még kevés zsiradék (tejföl) vagy kevés liszt hozzáadásával, amennyiben nem éreznénk jó állagúnak.

Két részre osztjuk a tésztát, és fél óráig pihentetjük a hűtőben. Amíg a tészta pihen, elkészítjük a tölteléket. A szilvákat megmossuk, kimagozzuk, és kisebb darabkákra (legalább 2-3 darabra) vágjuk. Egy tálban összekeverjük a reszelt citromhéjjal, fahéjjal, mézzel és egy maréknyi búzadarával.

A pihentetést követően kinyújtjuk a tészta mindkét felét a sütőformánk méretére (lehet gáztepsin is sütni, téglalap alakú sütő tepsiben, rácsos tortaformában, én pl. egy klasszikus kör alakú piteformát használtam, 30 cm-es átmérőjűt). A sütőformát kivajazzuk, és belesimítjuk az első tésztalapunkat, majd megszórjuk kevés búzadarával, hogy ne érje sok folyadék, és egyenletesen elsimítjuk rajta a szilvás tölteléket. Picit megszórjuk a töltelék tetejét is zsemlemorzsával, majd befedjük a másik lappal. Tetejét megszurkáljuk villával, szórhatunk rá kevés kristálycukrot vagy vaníliás cukrot. 180 fokra előmelegített sütőben körülbelül 30 percig sütjük.

Megjegyzés: a tésztát reszelhetjük is a tepsibe mind az alját, mind a tetejét, ettől még ropogósabb lesz, valamint a citromhéj a tésztába is kerülhet, és akkor kihagyhatjuk a töltelékéből.

| SZABÓ ANITA

Kullancsok – vírusok és baktériumok hordozói

Beszélgetés Markó Bálint biológussal

Milyenek a kullancsok, mikor a legaktívabbak, hogyan védekezünk ellenük, milyen tévhitek élnek bennünk velük kapcsolatban? Kérdéseinkre Markó Bálint biológus, egyetemi tanár, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem Magyar Tagozatának vezetője válaszolt.

– Milyenek a kullancsok és hol fordulnak elő?

– Sokan a rovarokkal rokonítják őket, de elsődlegesen atkák és a pókokkal vannak rokonágban. Az atkák olyan kis lények, amelyek sok helyen előfordulnak – a tengerektől a szárazföldreig. Léteznek közöttük paraziták, lebontók, növényevők, kártevők. És ezen belül, ami számunkra fontossá válik, az a kullancs, hiszen ezek vérszívók. Sok fajuk más állatokon élőszködik, nem csak az emberen. Számos sok fajuk van, különösen a trópusokon találunk új és új fajokat.

– Meg lehet őket különböztetni veszélyességük szerint?

– Inkább úgy fogalmaznám át, hogy a mi szempontunkból azok veszélyesek, amelyek az embert is kihasználják. A kullancsok nagy része nem fog feltétlenül emberre „szakosodni”, de léteznek fajok, amelyek olyan paraziták, amelyek gyakran előfordulhatnak az emberen, s ezek hordozhatnak olyan kórokozókat, amelyek veszélyesek. Nem elsődlegesen az a kellemetlen, hogy a vérünket szívja, hanem az a veszélyforrás, amelyet az hordoz és általa betegséget okoz.

– Milyen betegségeket hordozhatnak?

– Két nagy csoport létezik a betegséghordozók között: hordozhatják az agyhártya- vagy agyvelőgyulladás vírusát, amely rendkívül kellemetlen (nagy lázzal és fejfájással jelentkezik). Így gyorsan észreveszik, hamar kell cselekedni, mert halált is okozhat vagy maradandó károsodást. Szerencsére ma már rendelkezésünkre állnak azok a gyógyszerek, amelyekkel lehet ezeket kezelni. Bizonyos helyeken – Nyugaton elsősorban – erdészek, vadászok, mindazok, akik természetben dolgoznak, oltásokkal próbálkoznak védekezni ez ellen. A másik csoport a baktériumot, a Lyme-kórt terjesztik. Ez ellen nincsen előzetes védekezés, csak utólagos – az is antibiotikumokkal. Ennek is rejtett tünetei vannak, amelyeket később ismer fel az ember. Ilyenkor jó figyelni arra, hogy ha valakinek kullancscsípése volt, mi történik vele később.

– Mikor a legaktívabbak a kullancsok?

– Kora tavasszal aktívak, amikor minden éled, de igazából kullancsveszély minden évszakban van a telet kivéve.

– Mi a legnagyobb tévhit a kullancsokkal kapcsolatban?

– Két nagy tévhitet említenék. Az egyik az, hogy akkor van nagy veszély, ha a kullancs feje bennünk marad. Most nem megyek abba bele, hogy anatómiailag az nem a feje, hanem egy

szájszerv. Ám nem ez jelenti a legnagyobb veszélyt, hiszen ezek csak idegen testek a szervezetünkben ugyanúgy, ahogy a szálkában sem a legnagyobb veszély, hogy belement, hanem az, ami rajta van. Ha ez a szájszerv benne marad a testünkben, csupán annyi történik, hogy kis gyulladás után kilöködik a bőrünkéből. A legnagyobb veszély inkább abban rejlik, hogy amikor kiszedjük magunkból, mi kerül a szervezetünkbe (vagy időközben, amikor bennünk volt, mi került belénk). A legnagyobb veszélyt mi nem is látjuk, mert e kórokozók bekerülnek a kullancs

testéről a vérünkbe. A kullancsok eltávolításával kapcsolatban is számtalan káros tévhit terjed. Sokan olajjal kenik, gyufával köröznek körülötte, olyat is hallottam, hogy petróleumot kentek rá, csavargatják. Sok olyat művelnek a kullancssal, ami gyakorlatilag szinte babonaszintű (vagy kifejezetten az), és semmilyen formában nem segíti a kullancs eltávolítását. Viszont egy dolgot előidéző, méghozzá azt, hogy felgyorsítja a kullancs részéről a testében található kórokozónak a belénk ürítését. Ha én megfogom a kullancsot és kezdem nyomogatni, tekergetni, az olyan, mintha egy pici pum-

pát nyomogatnék, és magamba nyomnám azt, amely benne található. Ha bekenem olajjal, akkor eltömítek mindenféle légzési lehetőséget, nyilván elpusztul, de előtte még ürít is belém. A legegyszerűbb módja a kullancs eltávolításának az, hogy ha egy finom csipesszel, szemöldökcsipesszel ott, ahol belénk illeszkedik, megfogjuk és határozott mozdulattal kihúzzuk. Semmi többet nem kell tenni.

– Milyen szerepet játszanak a kullancsok az ökoszisztémában?

– A kullancsok is paraziták, gyakorlatilag körbe vagyunk véve parazitákkal. A különböző náthákat okozó vírusoktól az ilyen-olyan hasmenéseket okozó kólibacilusig, a kullancstól a tetűig, rengeteg parazita él körülöttünk. A világ persze szépnek tűnne, ha ezektől megszabadulnánk, de az igazság az, hogy ezek a lények a létezésük által komoly szelekciós nyomást hajtanak végre a természetben. A különböző fajok immunrendszerének alakulása éppen e paraziták által jött létre. A paraziták fontos populációszabályozó eszközök. Ha ők eltűnnének, akkor az történne, mintha azt kérdezném: mi lenne ragadozók nélkül? Akkor gyakorlatilag felszabadítanánk a természetnek azon részét, amely megmarad még bármiféle nyomás alól. Ez szelekciós nyomás körülöttünk, ami létrehozta a világot, amelyben élünk. Tehát e kérdés megválaszolására nekem nincs lehetőségem.

– Mit üzenne azoknak, akik nem tudják, mit kellene tenni a kullancssal?

– Egyrészt ne essenek kétségbe. Másrészt szerezzenek egy jó szemöldökcsipesszt és szépen, határozott mozdulattal szedjék ki, utána figyeljék, mi történik azon a helyen, ahol kiszedték a kullancsot. Ha a helyen megjelenik egy-két héten belül egy piros kör (ez az esetek 60–80 százalékában megesik, hogyha Lyme-kórról van szó), azonnal forduljanak orvoshoz, kérjenek beavatkozást és jelezzék, miről van szó. A legfontosabb dolog, hogy hiteles forrásokból tájékozódjunk!

Bölcsődeátadás, hazaépítés

1. | **F**elemelő érzés volt énekelni ünnepi istentisztelet után a magyar himnusz augusztus 20-án délben a kolozsvári Donát út végén. A Makovecz-templom közelében, a rádióstúdió tőzsomszédságában adták át a református kollégium új bölcsődéjének épületét. Az új intézmény tágas udvarán számos fiatal család, karon ülő gyerkőcök és hozzátartozóik, gyülekezeti tagok, meghívott vendégek csodálhatták meg a nemrég elkészült épületet.

Kissé furcsa, hogy a Farkas utcában fekvő kolozsvári kollégium bölcsődéje a külvárosba került, de hát mindennek megvan a magyarázata. Egyrészt a Petőfi utcai épületet és sok más, a református egyház telkén fekvő ingatlan máig nem kapott vissza a református egyház. Ezért az iskolához tartozó oktatási intézmények, amelyek az utóbbi években, évtizedekben jöttek létre, már nem a kollégium épületében kaptak helyet. A refi szakiskolája a Hídelvei templom mögötti, ugyancsak református épületbe került, a posztliceális diakonisszaképző a Györgyfalvi-negyedi diakóniai központba, az óvodát nemrég a Herepei-ház mögötti területen létrehozott új ingatlanban adták át.

A bölcsőde megszületése pedig külön történet. Kató Béla püspök elmondása szerint a református egyház először az egykori Békásban vásárolt épületet, ám a szomszédok nem egyeztek bele annak működésébe. Ezért esett a választás a kolozsvári rádióstúdió melletti romos épületre és a hozzá tartozó telekre. Itt ugyanis a működési engedélyek már megvoltak, az ingatlanban ugyanis évekkel ezelőtt oktatási intézmény működött, a szomszédok beleegyezésére nem volt szükség.

Az ötlet különben tíz évvel ezelőtt, a Kolozsvári Magyar Napok (KMN) alkalmával született meg, amikor a református egyház Istennek adott hálaát a református kollégium felújítása alkalmából. „Akkor azt mondtam, jó lenne, ha a KMN keretében a református egyház minden évben valamit átadhatna, felújítana a kolozsvári magyar közösség számára” – mondta a megnyitón Kató Béla püspök. Idén a kollégium új bölcsődéjét adták át, amelyre a városban nagy szükség van. Tasnádi István iskolalelkész szerint rengeteg fiatal család keresi a jó minőségű óvodát, bölcsődét, az állami helyek száma a magyarok számára ugyanis rendkívül korlátozott. A kollégium óvodájában négy csoport működik, az idén őszre meghirde-

Az óvoda a törökvágási templomhoz van közel, de a református kollégiumhoz tartozik

tett bölcsődébe pedig olyan sokan jelentkeztek, hogy szeptembertől két csoport kezd meg a tanulást, játszást – mintegy ötven kisgyerek.

A törökvágási templomban tartott istentiszteleten Kolumbán Vilmos püspökhelyettes hirdette az ígét, majd Kató Béla püspök szólt a jelenlevőkhöz, aki elmondta: a magyar kormány évekkel ezelőtt indított óvoda- és bölcsődefejlesztési programjának keretében Erdélyben 23 új intézményt hoztak létre a református egyház segítségével, a kollégiumhoz tartozó az utolsó ezek sorában.

„Csak akkor születik valami nagy, új és jó dolog, ha a kolozsvári magyarok áldozatot hoznak. Sok nehézség és áldozat árán sikerül átadni ezt az intézményt. Ám boldogan tesszük ezt azok felé, akik ide járatják gyermekeiket. Épületet adunk át, de hazát építünk vele” – fogalmazott Kató Béla, majd hozzátette: remélhetőleg az ide járó kicsik felnőtként a jövőben ugyancsak áldozatot hoznak a magyar közösségért.

Istentiszteletet követően a templomban levők átvonultak a közelben fekvő bölcsőde épületéhez, ahol dr. Bibza Gábor kolozsvári református esperes köszöntötte az egybegyűlteket: „az óvodafejlesztési program által van jövő Erdélyben a következő nemzedék számára is, magyar jövő Kolozsváron és itt a Donát-negyedben is. Akkor dőlhetünk hátra, ha minden településen és a nagyvárosok külkerületeiben, ahol magyarok élnek, lesz óvoda és bölcsőde.”

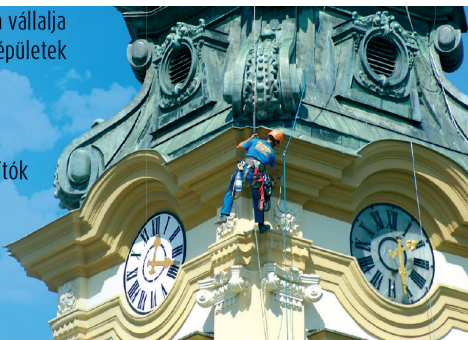
| SOMOGYI BOTOND |

Hirdetés

Igényes, pontos munkát garantálva vállalja templomok, műemlékek, egyházi épületek felújítását és karbantartását az **ALPINBIST Kft.**

Tornyok, toronydíszek festését, felújítását, bádогоzását, villámhárítók és ereszcatornák szerelését ipari alpinechnikával végzi el állványozási költségek nélkül.

További információk a **0755 312 904** telefonszámon.

Salétromos falak? A Biodry erre egy végleges megoldást kínál!

Svájci technológiánk természetes módon állítja meg a kapilláris nedvességet régi épületekben, templomokban, műemlékekben.

További információ:

0770 765 537

www.biodryromania.ro

NEDVES FALAK?

bio|dry
ADVANCE WALL TECHNOLOGY

Toronyjavítás

-festés

-bádогоzás

LUKÁCS ALPIN'S

0744 612 079

ÜZENET

ISSN 1223-8848

Az Erdélyi Református Egyházkerület gyülekezeti lapja

A szerkesztőség címe: 400158 Kolozsvár, Eötvös utca (str. Constanța) 1-3. sz.

Telefon: 0731-019404 • Drótposta: uzenet@reformatus.ro

<https://reformatus.ro/mediatar/kiadvanyok/uzenet> • Főszerkesztő: Somogyi Botond

Kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. • A lapban megjelent cikkek nem feltétlenül a szerkesztőség véleményét tükrözik.

Tipográfia: IDEA PLUS

Készült az Erdélyi Református Egyházkerület Misztótfalusi Kis Miklós

Sajtóközpontjának nyomdájában • Felelős vezető: Dávid Zoltán

